

Eurojusto ir Europos teisminio tinklo bendra ataskaita dėl ES piliečių ekstradicijos į trečiąsias šalis

Data: 2020 m. lapkričio 25 d.

URL: <https://europa.eu/!Mq86rd>

Savo 2016 m. sprendime *Petruhhin* Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) nustatė konkrečias prievolės valstybėms narėms, kurios nevykdo savo piliečių ekstradicijos ir gauna ekstradicijos prašymą dėl ES piliečio, kuris yra kitos valstybės narės pilietis ir pasinaudojo savo teise laisvai judėti, baudžiamojo persekiojimo.

2020 m. birželio 4 d. Taryba Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir Europos teisminio tinklo (ETT) paprašė išnagrinėti, kaip praktiškai nagrinėjami trečiųjų šalių prašymai išduoti ES piliečius, ir iki 2020 m. gruodžio 1 d. pateikti ataskaitą Tarybai.

Šios bendros Eurojusto ir ETT ataskaitos tikslas – informuoti Tarybą apie pagrindinius sunkumus, kurių specialistams kyla šioje srityje. Ataskaita grindžiama Eurojusto bylų, užregistruotų po sprendimo *Petruhhin* paskelbimo 2016 m. rugsėjo mėn., analize ir ETT patirtimi. Todėl ataskaitoje nesiekama pateikti išsamios visų galimų klausimų, visoje ES kylančių dėl pirmiau paminėto Teismo sprendimo, apžvalgos, joje dėmesys sutelkiamas tik į Eurojusto ir ETT atitinkamose bylose nustatytas problemas.

Ataskaitoje patvirtinama, kad taikant ESTT praktiką dėl ES piliečių ekstradicijos kyla keletas praktinių ir teisinių klausimų ir kad Eurojustas ir ETT atliko svarbų vaidmenį palengvindami susijusių valstybių narių bendradarbiavimą, o kartais bendradarbiavimą ir su trečiosiomis šalimis.

Toliau nurodyti svarbiausi nustatyti klausimai, po jų, kai įmanoma, pateiktos Eurojusto arba ETT rekomendacijos.

- Neaiškumai dėl ESTT praktikos taikymo srities.
 - Trūksta aiškumo dėl valstybės narės, į kurią kreipiamasi, įsipareigojimų masto gavus ekstradicijos prašymą dėl laisvės atėmimo bausmės vykdymo.
 - Galimas konsultacijų mechanizmo taikymas tais atvejais, kai netenkinamos visos ESTT sprendimo sąlygos.

Rekomenduojama geriau paaiškinti ESTT sprendimo taikymo sritį.

- Praktiniai ir teisiniai klausimai, susiję su konsultavimosi procedūra.
 - Sunku nustatyti pilietybės valstybės narės kompetentingas institucijas.
 - Skirtinga tvarka, susijusi su reikalaujama informacija, pilietybės valstybei narei pateiktina dėl ekstradicijos prašymo.
 - Neaišku, kuri valstybė narė turėtų būti atsakinga už pilietybės valstybei narei pateiktos informacijos vertimą ir padengti jo išlaidas.
 - Skirtinga praktika, susijusi su terminais, per kuriuos pilietybės valstybė narė turi priimti sprendimą dėl prašomo perduoti asmens baudžiamojo persekiojimo.

- Skirtinga praktika, susijusi su vertinimo, kurį atlieka pilietybės valstybė narė priimdama sprendimą dėl prašomo perduoti asmens baudžiamojo persekiojimo, rūšimi.
- Neaiškumų kyla dėl teismo bendradarbiavimo priemonės, kuri turi būti naudojama siekiant užtikrinti baudžiamąjį persekiojimą pilietybės valstybėje narėje, ypač jeigu nesilaikoma nacionalinio arešto orderio ir (arba) Europos arešto orderio išdavimo ribų.
- Svarbu atsižvelgti ne tik į jurisdikcijos klausimą, bet ir į klausimą, kuri šalis turi geriausias galimybes vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir taip užkirsti kelią nebaudžiamumui.
- Įtampa tarp įsipareigojimų, kylančių iš ES teisės, ir įsipareigojimų, kylančių iš dvišalių ir daugiašalių ekstradicijos sutarčių.

Rekomenduojama išsamiau paaiškinti pirmiau pateiktus klausimus.

- Konsultavimosi procedūros rezultatai.
 - Dauguma nagrinėtų atvejų, kai valstybė narė, į kurią kreipiamasi, pradėjo konsultavimosi procedūrą, ES piliečio baudžiamasis persekiojimas valstybėje narėje, kurios pilietybę jis turi, nebuvo pradėtas. Toks mechanizmas atrodo naudingas tik tuo atveju, kai valstybėje narėje, kurios pilietybę turi prašomas perduoti asmuo, jau nagrinėjamos lygiagrečios bylos prieš prašomą perduoti asmenį.
- Eurojusto ir ETT vaidmuo.
 - Tiek Eurojustas, tiek ETT atliko ir toliau atliks svarbų vaidmenį padėdami nacionalinėms valdžios institucijoms ir jas remdami praktiniais ir teisiniais klausimais.

Šioje ataskaitoje išsamiai paaiškinti pirmiau paminėti praktiniai ir teisiniai klausimai ir (arba) pateiktos rekomendacijos, įskaitant keletą kitų dar neišspręstų klausimų. Be to, siekiant padėti paaiškinti aktualius klausimus, pateikti Eurojusto ir ETT (nuasmenintų) bylų pavyzdžiai.